

Titulació	Tipus	Curs
Sociologia	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Vicent Eduardo Borrás Català

Correu electrònic: vicent.borras@uab.cat

Equip docent

Sara Moreno Colom

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

S'aconsella haver cursat l'assignatura "Gènere i etnicitat"

Objectius

L'objectiu general de l'assignatura és l'adquisició dels continguts, competències i habilitats necessàries per a la comprensió de la problemàtica lligada a les relacions i a les desigualtats de gènere, així com de les polítiques públiques orientades a la igualtat.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Avaluar les aportacions dels enfocaments sociològics a l'estudi de la cultura, l'educació, la interacció entre societat i medi ambient, la política social i el treball.

- Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
2. Avaluar la qualitat del propi treball.
3. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre la política social.
4. Comprendre les interpretacions socials de la política social d'acord amb aquests enfocaments.
5. Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
6. Definir els conceptes sociològics que interpreten la política social.
7. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques socials i els conflictes sobre les necessitats socials.
8. Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
9. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
10. Distingir els conceptes sociològics, així com els mètodes i les tècniques de recerca social comunament utilitzats per analitzar la política social.
11. Distingir les polítiques socials subjacents a uns conflictes determinats.
12. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
13. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
14. Relacionar les explicacions de les desigualtats d'accés i impacte de les polítiques socials amb els debats teòrics i metodològics generals

Continguts

Els continguts de l'assignatura s'estructuren en 5 temes:

1. La sociologia del gènere
 - 1.1. La construcció de l'objecte d'estudi i principals corrents
 - 1.2. Conflicte, subordinació, explotació, dominació
2. L'estudi de les masculinitats
 - 2.1. Masculinitats i perspectiva de gènere
 - 2.2. Noves masculinitats: hegemonia, subordinació, complicitat, marginalitat
3. Sexualitat i gènere

- 3.1. Sociologia de la sexualitat
- 3.2. Camp d'estudi: construcció social, identitat sexual, pràctiques i polítiques
- 4. Les polítiques de gènere
 - 4.1. Breu història de les polítiques d'igualtat: orígens, resistències i reptes
 - 4.2. La justícia de gènere: agendes feministes i LGTBI
- 5. L'anàlisi de les polítiques públiques des de la perspectiva de gènere
 - 5.1. La mesura de les desigualtats de gènere
 - 5.2. Avaluació i impacte de gènere de les polítiques públiques

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i seminaris	42	1,68	3, 4, 6, 7, 10, 11, 14
Tipus: Supervisades			
Tutories	3	0,12	10
Tipus: Autònomes			
Lectura textos, treball en equip, elaboració i presentació seminaris i assaig	105	4,2	2, 5, 8, 9, 13

Les sessions combinaran:

- Presentacions docents de caràcter teòric
- Seminaris de discussió de lectures, recerques i propostes d'actuació
- Tutories grupals

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig I i II	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Seminaris	10 %	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14
Treball en Grup I i II	40 %	0	0	2, 3, 5, 6, 9

L'alumnat haurà de lliurar les següents evidències:

- 1) Participació en els Seminaris a partir de la lectura crítica de un text proposat pel professor. (10%)
- 2) Assaig I: a partir de les lectures treballades durant els seminaris I, II, III, IV i V l'alumnat elebarorà un assaig crític. (25%)
- 3) Assaig II: a partir del model posat en pràctica durant els seminaris VI, VII; VIII, IX i X l'alumnat avaluarà l'impacte de gènere d'una política pública o projecte d'intervenció social. (25%)
- 4) Treball en grup I a partir de les indicacions específiques, s'elaborarà un treball en grup relacionat amb la temàtica impartida. (20%)
- 5) Treball en grup II a partir de les indicacions específiques, s'elaborarà un treball en grup relacionat amb la temàtica impartida (20%)

- Es farà retorn de totes les proves d'avaluació i es donarà la possibilitat de recuperar quan no s'obtingui el mínim exigít per superar l'assignatura.

- "No presentat/da": no presentar les activitats individuals o de grup

- En cas de detectar plagi, la nota de l'evidència serà 0.

- Es demana l'assistència al 80% dels seminaris, per tal de tenir dret a l'avaluació, si no es el cas es considerarà no avaluable.

Ús prohibit de la IA : En aquesta assignatura , no es permet l'ús de tecnologies dp'Intel·ligència Artificial (IA) en cao de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat , o sancions majors en casos de gravetat.

D'acord amb la Normativa Acadèmica de la UAB, es preveu la possibilitat de l'avaluació única que caldrà notificar dins del terminis establert per a la Facultat. En concret, l'avaluació única consistirà en la realització d'una prova escrita de síntesi sobre tot el temari de l'assignatura, el valor de la mateixa es del 50% així com l'entrega dos assajos individuals el valor dels mateixos es de 25% cadascun d'ells. Al igual que per l'alumnat d'avaluació continuada, l'assistència als seminaris programats és obligatoria.

Bibliografia

Bibliografia general (*)

Arango, L. G. (2005) "¿Tiene sexo la sociología? Consideraciones en torno a la categoría género". *Revista Sociedad y Economía*, núm. 8, pp. 1-24.

Astelarra, J. (2005) *Veinte años de políticas de igualdad*. Madrid: Cátedra.

Astelarra, J. (2005a) "Políticas públicas de igualdad en España y Europa", en M. De la Fuente (dir.) *Repensar les polítiques de gènere des de l'àmbit local*. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials, Col. Ciutats i Persones.

Astelarra, J. (1994) *Polítiques dels ajuntaments de Catalunya a favor de les dones*. Barcelona: Institut Català de la Dona.

- Bardález, C. (1997) *¿Cómo realizar un taller sobre diagnóstico participativo con visión de género?* Cuenca (Ecuador): Fundación HABITierra & Fundación Sendas.
- Beauvoir S. (2000) *El Segundo Sexo*. Madrid . Catedra
- Beechey, V. (1979) "On patriarchy", *Feminist Review*, nº 3, pp. 66-82. Disponible en :
<http://www.palgrave-journals.com/fr/journal/v3/n1/pdf/fr197921a.pdf>
- Behning, U.; Serrano Pascual, A. (2001) *Gender Mainstreaming in the European Employment Strategy*. Bruselas: European Trade Union Institute.
- Benería, L. (2011) "Crisis de los cuidados, migración y políticas públicas". En Carrasco, Borderías, Torns (comp.) *El trabajo de cuidados*. Madrid: La Catarata.
- Bettio, F.; Simonazzi, A., Villa, P. (2006) "Changes in care regimes and female immigration: the «care drain» in the Mediterranean", *Journal of European social policy*, vol 16, nº 3, 271-285.
- Borderías C., Carrasco, C. y Alemany, C. (comp) (1994). *Las mujeres y el trabajo*. Barcelona - Madrid: Icaria-Fuhem.
- Borràs, V.; Torns, T.; Moreno, S. (2007) "Las políticas de conciliación: políticas laborales versus políticas de tiempo", *Papers*, nº 83, pp. 83-96.
- Bourdieu, P. (2000) *La dominación masculina*. Barcelona: Anagrama.
- Braidotti, R. (2004) *Feminismo, diferencia sexual y subjetividad nómada*. Barcelona: Gedisa.
- Brullet, C. Carrasquer, P. (comp.) (1996). *Sociología de las relaciones de género*. Madrid: Instituto de la Mujer, Col. Debate 18.
- Bustelo, M.; Lombardo, E. (2005) "Mainstreaming" de género y análisis de los diferentes "marcos interpretativos" de las políticas de igualdad en Europa: el proyecto MAGEEQ", *Aequalitas: Revista jurídica de igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres*, núm. 17, pp. 15-26. Disponible en:
[\[portal.aragon.es/portal/page/portal/IAM/PUBLICACIONES/REVISTAS/Aequalitas/AEQUALITAS+17.pdf\]](http://portal.aragon.es/portal/page/portal/IAM/PUBLICACIONES/REVISTAS/Aequalitas/AEQUALITAS+17.pdf)
- Bustelo, M.; Lombardo, E. (2007) *Políticas de igualdad en España y en Europa*. Madrid: Cátedra.
- Carrasco, C. (2006) *Estadístiques sota sospita. Proposta de nous indicadors des de l'experiència femenina*. Barcelona: Institut Català de les Dones. (Eines 7). Disponible en:
<http://www20.gencat.cat/portal/site/icdones>
- Castro C., Pazos M. (2008) "Permiso de maternidad, de paternidad y parentales en Europa: algunos elementos para el análisis de la situación social". En Pazos, M. (dir.) *Economía e igualdad de género: retos de la Hacienda Pública en el siglo XXI*. Madrid: Instituto de Estudios Fiscales. Colección: Estudios de Hacienda Pública. Pp 185-220. Disponible en:
http://www.ief.es/documentos/investigacion/genero/Libro_Genero.pdf
- Comisión Europea, Dirección General de Trabajo, Relaciones Industriales y Asuntos sociales (1997) *Guía para la evaluación del impacto según el género*. Disponible en:
www.europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/gender/gender_es.pdf.
- Connell, R. W. (1995) *Masculinities*. Cambridge: Polity Press.
- Consejo Económico y Social (2011) *Tercer informe sobre la situación sociolaboral de las mujeres en España*. Madrid: CES. <http://www.ces.es/informes.jsp?last=S>

- Crompton, R (2006) *Employment and the family*. Cambridge: Cambridge University Press.
- De Beauvoir, S. (1977) *El segundo sexo. Los hechos y los mitos*. Vol. I Madrid: Cátedra. Feminismos, 51.
- De la Fuente, M (dir.) (2005) *Repensar les polítiques de gènere des de l'àmbit local*. Barcelona: ICPS.
- De la Fuente, M (dir.) (2008) *Polítiques locals dels temps. Gènere, ciutat i benestar quotidià*. Barcelona: ICPS.
- Davis A. (2004) *Mujeres, raza y clase*. Madrid . Akal.
- Delphy, C. (1985) "El enemigo principal". En *Por un feminismo materialista, Cuadernos inacabados*, 2-3, Barcelona: laSAI, edicions de les dones.
- Departament de Treball. Direcció General d'Igualtat d'Oportunitats en el Treball (2008). On som en matèria d'igualtat d'oportunitats en l'àmbit laboral? Disponible en :
- <http://www.gencat.cat/treball/departament/activitat/publicacions/igualtat/dones/index.html>
- Durán, Mª A. (ed.) (1996) *Mujeres y hombres en la formación de la teoría sociológica*. Madrid: CIS.
- Duval E. (2021) *Después de lo trans. Sexo y género entre la izquierda y lo identitario*. Ed La caja Books. Madrid
- Foucault M. (1977) *Historia de la sexualidad*. SXXI.Argentina
- Fraser, N. (1997) *Justice interruptus. Critical reflectionson the « postsocialist » condition*. New York- London: Routledge.
- Garaizabal c. (2003) "Masculinidades y feminismos". En Valcuende y Blanco *La construcción cultural de las masculinidades*. Madrid: Talasa.
- Guash O. Viñuales O. (2003) *Sexualidades*. Ed Bellaterra. Barcelona.
- Hartmann, H. (s/f) "Un matrimonio mal avenido: hacia una unión más progresiva entre marxismo y feminismo". *Papers de la Fundació/88*. Disponible en:
- <http://oldweb.fcampalans.cat/archivos/papers/88.pdf>
- [original en inglés disponible en: <http://cnc.sagepub.com/content/3/2/1.full.pdf+html>]
- Izquierdo, M.J. (1998) *El malestar de la desigualdad*. Madrid: Cátedra.
- Haywood C.; Mac an Ghaill M. (2003) *Men and masculinities*. Philadelphia: Open University Press.
- Jackson, S; Scott, S. (2002) 'Introduction: The Gendering of Sociology'. En *Gender: A Sociological Reader*. New York: Routledge.
- Kimmel M. (2015) *Sexualities, Identities, Behaviors, and Society*. Oxord University Press, New York.
- Le Quentrec Y. (2005) « Résistances et renégociations chez les syndicalistes ». En Welzer-Lang D. et alt. *Les hommes entre résistances et changements*. Lyon: Aleas.
- Lewis, J. (2008) "Gender and welfare state change". En S. Leibfried y S. Mau, (eds.) *Welfare states: construction, deconstruction, reconstruction*, Cheltenham, UK: Edward Elgar.
- Lewis. J. (2009) *Work-Family balance, gender and policy*. Chetelhamp: Edward Elgar.
- Lombardo, E.; Meier, P. (2006) "Gender Mainstreaming in the EU: Incorporating a Feminist Reading?", *European Journal of Women's Studies*, Vol. 13/2, pp. 151-166. Disponible en:
- http://www.ucm.es/info/mageeq/documentos/Art%20GMIlombardoMeier_EJWS.pdf

- Madoo Lengermann, P y Niebrugge- Brantley, J. (1998) "Teoría sociológica feminista". En A G. Ritzer, *Teoría Sociológica Contemporánea*. Ed. Mc Graw-Hill, México. Cap. 8
- Macinnes J. (2006) "The crisis of Masculinity and the Politics of Identity". En Whitehead S. M.; Barrett F.J. *The masculinities Reader*. Cambridge: Polity Press.
- Marshall, B.L.; Witz, A. (eds.) (2004) *Engendering the social: feminist encounters with sociological theory*. Maidenhead: Open University Press.
- Merla, L. (2006) ""No trabajo y me siento bien": cambios en la división sexual del trabajo y dinámicas identitarias de padres en casa en Bélgica", *Cuadernos de Relaciones Laborales*, vol.24, nº 2, pp. 111-127. Disponible en:
<http://revistas.ucm.es/index.php/CRLA/search/authors/view?firstName=Laura&middleName=&lastName=Merla&id=111111>
- Núñez G. (2008) "Los hombres en los estudios de género de los hombres: un reto de los estudios *queer*". En Ramírez J.C. y Uribe G.(coord). *Masculinidades. El juego de género de los hombres en el que participan las mujeres*. México: Plaza y Valdés.
- Plantenga, J; Remery, Ch; Rubery, J. (eds.) (2008) *Gender mainstreaming of employment policies: a comparative review of 30 European countries*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European. Disponible en:
[Communities. cc.europa.eu/social/BlobServlet?docId=2059](http://communities.cc.europa.eu/social/BlobServlet?docId=2059)
- PNUD (1995) *Informe sobre Desarrollo Humano 1995. La revolución hacia la igualdad en la condición de los sexos*. Disponible en:
http://hdr.undp.org/en/media/hdr_1995_es_indice.pdf
- PNUD (2008) *Políticas de Igualdad, Equidad y Gender mainstreaming: ¿De qué estamos hablando? Marco conceptual*. Disponible en:
[Http://www.americalatinagenera.org/es/index.php?option=com_content&task=view&id=905&pub_id=922](http://www.americalatinagenera.org/es/index.php?option=com_content&task=view&id=905&pub_id=922).
- Rodríguez R. M. (2019). La mujer molesta. Feminismos postgénero y transidentidad sexual. Ed Menades.
- Rubin, G. (1978) "The Traffic in Women: Notes on the 'Political Economy' of Sex". En R. Reiter (comp.) *Towards an Antropology of Women*. New York: Monthly Review Press. P. 157-210.
- Rubio A. (1990) "El feminismo de la diferencia: los argumentos de una igualdad compleja" en Revista de Estudios Políticos, nº 70 pp 185-207
- Scott, J. (1990) "El Género: Una categoría útil para el análisis histórico". En J.S. Amelang y M. Nash (ed.) *Historia y Género*. València: Alfons el Magnànim.
- Stratigaki, M. (2004) "The Cooptation of Gender Concepts in EU Policies: The Case of "Reconciliation of Work and Family"", *Social Politics: International Studies in Gender, State and Society*, vol. 11/1, pp. 30-56.
- Sarraceno C. (2000) " Gender, genere e sesso" C.I.R.S.De - Università degli studi di Torino
- Corso on line - Introduzione agli studi di genere (A.a 2001-2002)Lezioni Introduttive
- Tena O.; Jiménez P. (2008) "Rescate de la imagen paterna en riesgo ante el incumplimiento del mandato de la proyección". En Ramírez J.C. y Uribe G. (coord). *Masculinidades. El juego de género de los hombres en el que participan las mujeres*. México: Plaza y Valdés.

Verloo, M. (2004) *Mainstreaming gender equality in Europe. A frame analysis approach*. Ponencia presentada en la "Conference of the Europeanists in Chicago", dentro del "Panel on "Gender mainstreaming Europe". Disponible en: www.mageeq.com

Walby, S. (1986) *Patriarchy at Work, Patriarchal and Capitalist Relations in Employment*. Cambridge: Polity Press.

Walby, S. (1994) *Theorizing Patriarchy*. Oxford: Blackwell.

Whitehead S. M.; Barret F. J. (2001) "The sociology of masculinities". En Whitehead S. M.; Barret F. J. *The Masculinities Reader*. Cambridge: Polity Press.

(*) A inici de curs es donaran les indicacions sobre la bibliografia bàsica obligatòria i la bibliografia específica per temes

Programari

-

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt